:7

בר מר ביד אביי מלא יימסקא דקשבא ומלי

כסא קמחא דאבשונא אמר ליה אביי השתא

אמר מרי אי חקלאה מלכא ליהוי דיקולא

מצואריה לא נחית הדר שדר ליה איהו מלא

מסקא דזנגבילא ומלא כסא דפלפלתא

אריכא אמר אביי השתא אמר מר אנא שדרי

ליה חוליא ואיהו שדר לי חורפא אמר אביי

כי נפקי מבי מר הוה שבענא כי ממאי

להתם קריבו לי שיתין צעי דשיתין מיני

קדירה ואכלי בהו שיתין פלוגי ובישולא

בתרייתא הוו קרו ליה צלי קדר ובעאי

למיכם צעא אבתרה אמר אביי היינו דאמרי

אינשי כפין עניא ולא ידע אי נמי ירווחא

לבסימא שכיח אביי בר אבין ור' חנינא בר

אבין ימחלפי סעודתייהו להדדי אמר רבא

יבטיחייב איניש לבסומי בפוריא עד דלא ידע

בין ארור המן לברוך מרדכי רבה ורבי זירא

עברו סעודת פורים בהדי הדדי איבסום

קם רבה שחמיה לרבי זירא למחר בעי

רחמי ואחייה לשנה אמר ליה ניתי מר ונעביד

םעודת פורים בהדי הדדי אמר ליה מלא בכל

שעתא ושעתא מתרחיש ניסא אמר רבא

יםעודת פורים שאכלה בלילה לא יצא ידי

חובתו מאי מעמא ימי משתה ושמחה כתיב

רב אשי הוה יתיב קמיה יי(דרב כהנא) נגה ולא אתו רבנן אמר ליה מאי מעמא לא אתו

רבנן (3) דלמא מרידי בסעודת פורים אמר ליה

ולא הוה אפשר למיכלה באורתא אמר ליה

לא שמיע ליה למר הא דאמר רבא סעודת

מה א מיי׳ פ״ב מהל׳ מגילה הלכה טו סמג עשין ד טוש"ע א"ח סימן תרלה סעיף ד: ממ ב מיי׳ שם טוש״ע

שם פעיף ב: עם פעיף ב: ג מיי' שם הלכה יד מוש"ע שם סעיף א: נא דהו מיי פ״ל מהלכות יו"ט הלכה ד ח [יז] סמג לאוין עה טוש"ע א"ח סימן חלה סעיף א:

פ"א מהלכות נב ז מיי׳ שביחת נושור הלרה ב סי' תריא סעיף ב: גג ח מיי' פי"ז מהלכות סנהדריו הלכה ז סמג

תורה אור השלם 1. כַּיָּמִים אֲשֶׁר נָחוּ בָהֶם הַיְּהוּדִים מֵאוֹיְבֵיהֶם וְהַחֹדֶשׁ אֲשֶׁר נֶהְפַּרְּ לְהֶם מִיגוֹן לְשִׁמְחָה וּמַאַבֶּל לְיוֹם טוֹב לְעֲשׁוֹת אוֹתְם יְבֵּנִי מִשְׁתָּה וְשְׁמְחָה וּמִשְׁלוֹחַ מְנוֹת אִישׁ וּמִשְׁלוֹחַ מְנוֹת אִישׁ ומתנות לרעהו יו בוור אביונים: אסתר ט כב לְאָבְיוֹנְינוּ: אסתר ט כב לַבְּישׁ וְבִּיוֹם הַשְּׁבִיעִּ לְכָּשׁ וְבִּיוֹם הַשְּׁבִיעִּ בְּלְבָּשׁ וְבִיוֹם הַשְּׁבִיעִ בְּלַבְּלֹ מִלְאבְה לֹא יַצְשָׁה לָבָם: שמתר בעשר לֶבָם: שמתר בעשר לֶבָם: 3. ארבעים יכנו לא יסיח פו יסיח להכתו על אלה ן ְרְנָהְפוֹנוֹ עֵּלְ אֵנְיְרְּ רַבְּה וְנָקְלָה אָחִיךְּ ך: דברים כה ג :לעיניך:

רבינו חננאל קיימת בנו רבינו ל) ומתנות לאביונים, כלומר נתינת אביונים נתת לי מנה אחת והיא הירך. חזר שלח לו עגל וג' קנקני יין כו'. בסימא, פירוש שיכור. אמר רבא סעודת פורים שאכלה בלילה לא שיתין צאי [דשיתין מיני קדירה], פירוש קערות במיני מטעמים. **מתני'** כו׳. פי׳ בשבת אסור ביום טוב מותר. שנ׳ אד אשר יאכל לכל נפש הוא לבדו יעשה לכם, כגון אפייה ובישול וכיוצא בהן. אבל מכשירי אוכל נפש כגוז זה וזה שוין, כשם שאסור בשבת כך אסור ביום טוב. מתניתין דלא כר׳ הודה דתניא אין בין יום טוב לשבת אלא אוכל נפש בלבד שנ׳ אך אשר יאכל לכל נפש וגו׳. והאי יהודה מתיר אף במכשירי פירות דאוקמה רב פפא להא דתנן אין בין יום טוב רושלמי אין בין יום טוב

(ד) פליגי אלא במכשירין מכלל דגוף המחכל שרי לעשות ביום טוב חע"ג דאפשר לעשות מערב יו"ט ומדרבי יהודה נשמע לרבנן דהא לא פליגי עליה אלא במכשירין וא״כ קשיא דאמר בפרק המלניע (שבת דף נה. ושם) החולב והמגבן והמחבץ והרודה חלות דבש בשבת חייב חטאת הזיד ביו"ט לוקה את הארבעים אע"ג דהוי אוכל נפש ואפי׳ לרבנן דאמרי התם אחד זה ואחד זה אין בו אלא משום שבות מ"מ מודו היכא דאיכא אב מלאכה דלוקה ויש לומר דודאי אוכל נפש המתקלקל אם עושהו מאתמול מותר לעשות ביו"ט אבל אוכל נפש דעדיף טפי כשהוא עשוי מאתמול כגון ההוא דהמלניע אסור לעשותו ביו"ט אבל מכשירין דלא מתקלקל כשנעשו מאתמול בהא ודאי יש לחלק [בין]

שאר חלוקים יש ביניהן שזה בסקילה

חייבי כריתות בכלל היו. פ״ה

שהיה בכלל:

וזה בלאו: באן במכשירין שאי אפשר לעשות מערב יו"מ. משמע מדלה היכא דאפשר ללא אפשר:

ברוכה אסתר ארורים כל הרשעים ברוכים כל היהודים:

לשבת שלא תהא אסורה ליום טוב אלא אוכל נפש בלבד אבל

אין בין יו"ם לשבת. לריך לומר דה״פ אין שום מלאכה אסורה

בכלל ונכרתו הנפשות העושות וקשה דאם כן הוי ליה למימר אחותו בכלל היתה כלומר בכלל ונכרתו הנפשות ולא היה לו לכתוב כרת בה ויש לומר דה"פ חייבי כריתות בכלל היו פי׳ בכלל המלקיות דבכל אחת ואחת יש לאו ולמה יצאת כרת באחותו בלא לאו שהרי הכרת לא איצטריך שהרי היתה בכלל ונכרתו אלא ודאי יצתה לדונה בכרת (ה) ומינה נגמר לכל האחרים כדין דבר

פורים שאכלה בלילה לא יצא ידי חובתו אמר ליה 🗝 (אמר רבא הכי) [אַמר ליה אין] תנא מיניה ארבעין זימנין ודמי ליה כמאן דמנח בכיסיה: מתני יים אין בין יום טוב לשבת אלא אוכל נפש בלבד: גמ' הא לענין מכשירי אוכל נפש זה וזה שוין מתניתין דלא כרבי יהודה דתניא♡ אין בין יום מוב לשבת אלא אוכל נפש רבי יהודה מתיר אף מכשירי אוכל נפש ממ"ם דת"ק אמר קרא בהוא ולא מכשיריו ור' יהודה ס(אמר) לכם הלכם לכל צורכיכם ואידך נמי הכתיב לכם לכם יולא לעובדי ככבים לכם ולא לכלבים ואידך גמי הא כתיב הוא כתיב הוא וכתיב לכם יכאן במכשירין שאפשר לעשותן מערב יום מוב כאן במכשירין שאי אפשר לעשותן מערב יום מוב: **כותני** יייאין בין שבת ליום הכפורים אלא שזה זדונו בידי אדם וזה זדונו בכרת: **גמ'** הא לענין תשלומין זה וזה שוין מני מתניתין רבי נחוניא בן הקנה היא דתניא ר' נחוניא בן הקנה היה עושה סאת יום הכפורים כשבת לתשלומין מה שבת מתחייב בנפשו ופמור מן התשלומין אף יום הכפורים מתחייב בנפשו ופמור מן התשלומין שתנן התם כל חייבי כריתות שלקו נפטרו מידי כריתתן שנאמר יונקלה אחיך לעיניך כיון שלקה הרי הוא כאחיך דברי רבי חנניה בן גמליאל יאמר ר' יוחנן חלוקין עליי, חביריו על ר' חנניה בן גמליאל אמר רבא אמרי בי רב תנינא אין בין יוה"כ לשבת אלא שזה זדונו בידי אדם וזה זדונו בהיכרת ואם איתא אידי בידי אדם היא אמר רב ינחמן הא מני רבי יצחק היא דאמר מלקות בחייבי כריתות ליכא דתניא 🕫 רבי יצחק אומר חייבי כריתות בכלל היו ולמה יצאת כרת באחותו לדונה בכרת ולא במלקות רב אשי אמר אפי' תימא רבגן זה עיקר זדונו בידי אדם וזה עיקר זדונו בהיכרת:

מתני חנניה והכי קאמר מתניתין שבת עיקר חומר זדונו בידי אדם וזה עיקר חומר זדונו בהכרת ומיהו אם התרו בו ולקה מיפטר:

לשבת אלא אוכל נפש. י שבות איז אורכל נפש, הוא איכא חורנון, נפש, ואין תימה באוכל נפש מתניתין היא, והא תנינן משילין פירות דרך ארובה ביום טוב אבל לא בשבת. [ועוד שוחקין עצי בשמים למילה ביו״ט אבל לא בשבת] אמר ר׳ יוסי והוא שמל. [ותו התני מודים חכמים לר׳ שחוקן כב בשמים לכתור בים שבל את בשבון אמור ליום של היום טוב, אימרו משמיה דרי יותנן לא תתיר ולא תתור ולא משבת דורנו סקילה בידי אדם ויום הכפורים המחללו בודון חייב כתשלומין דקם ליה בדרבה מיניה. מני מתיתיתין ר' נחוניא בן הקנה שפוטר מן התשלומין בזה ובזה. דתניא ר' נחוניא בן הקנה שפוטר מן התשלומין בזה ובזה. דתניא ר' נחוניא בן הקנה היה עושה את יום הכפורים כשבת לתשלומין כר. תגן התם כל חייבי כריתות שלקו נפטרו מידי כריתן דברי ר' תנניה בן גמליאל, הכפורים כשבת לתשלומין כר. תגן התם כל חייבי כריתות שלקו נפטרו מידי כריתן דברי ר' תנניה בן גמליאל, אמר ר' יותנן חלוקין עליו חביריו על ר' חנניה בן גמליאל ואומרים אע"פ (שלא) [ש]לקו לא נפטרו. אמרי בי רב תניינא שחולקין עליו חביריו, דתנן אין בין שבת ליום הכפורים אלא ששבת זדונו בידי אדם ויום הכפורים זדונו בכרת, ואם המלקות פוטרתו נמצא גם זה זדונו בידי אדם. ואוקמה רב נחמן בר יצחק, לר' יצחק דתני ונכרתו הנפשות וכר' גם אחותו בכלל כל חייבי כריתות היא ולמה יצאת כרת באחותו לדונם בכרת ולא במלקות.

או זמ, יותר בין היותר מנקות בחייני כריחות, הוא אינו עיקר החיוב, דכרת חטור ממנקות, ואי מותר בלא הכראה הוא היו בכרת לשלע"ג אה הממור בידי שמים ואנן בתר עיקר החיוב אולינן, וכן עיקר, מורי. ואיתר שפרשי עיקר ודונו תחילתו בר כרת הוא ואינו לא לקי נכרת, ולא נהירא דהא תרוייהו בהדדי איתנהו ביה לרבנן דאמרי מלקות בחייבי כריחות איכא (שם בג.).

דלא ידע בין ארור המן לברוך מרדבי. [בירושלמי] ארורה זרש ה״ג קיימת ננו רבינו ומשלות מנוס. דהא מרי מנוס איכא: הדר שלה ליה איהו לא גרסינן ליה הכא: מסקא דקשבא. שק מלא תמרים: דאבשונא. שנתייבשו החטים בתנור בעודן כרמל וקמח שלהן מתוק לעולם: א"ל אביי. לרבה: השתא אמר מרי. עכשיו יאמר מרי עליך: אי הקלאה מלכא ליהוי דיקולא מצואריה לא נחים. הסל קיימת בנו רבינו יומשלוח מנות איש לרעהו שהיה רגיל להוליך בעודנו בן כפר ומאכיל לבהממו לא יוריד עמה (6) [4] ומתנות לאביונים רבה שדר ליה למרי

נשתכרו: נגה ולה החו רבנן. היחר

היום ולא באו התלמידים לבית המדרש: בזתבר' אין בין יום טוב

לשבת. להיות מותר לכתחלה ביום

טוב מה שאסור בשבת. אבל לענין

עונשין יש הרבה שוה בסקילה ובכרת

חה בלאו גרידא: גבו' זה חה

שוין. אסורין ביום טוב כשבת:

שחפשר. כגון סכין שנפגם מערב

יום טוב: שחי חפשר. כגון סכין שנפגמה ביום טוב: בותב" בידי

אדם. יש בה מיתת ב"ד: במ' אף

יום הכפורים מתחייב בנפשו. דאיקור

כרת כמיתת בית דין דמי: ופטורים

מלשלם. אם הדליק גדישו של חבירו ביום הכפורים שאין תשלומין אלל

חיוב מיתה שנאמר ולא יהיה אסון

ענש יענש (שמות כא) הא אם יהיה

אסון לא יענש: כל חייבי כריתות

שלקו. שהתרו בהן עדים על לאו

שעמו כרת ולקו בבית דין: נפטרו

מידי כריתתן. שוב חין בית דין של

מעלה נפרעין: מנינא. דחלוקין:

ואם איתא. דנפטרו אידי ואידי בידי

אדם הוא אף ביום הכפורים יש

מלקות על לאו שבו ובית דין פוטרין

אותו מכרת: אמר רב נחמן. לעולם

אינן חלוקין עליו חביריו והא דקתני דאין זדונו בידי אדם: הא מני ר׳

ילחק היה. דחמר במסכת מכותר) דחין

מלקין בלאו הניתן לאזהרת כרת

אפילו התרו בו למלקות ויליף טעמיה

מהאי קרא: כל חייבי כריחות. של

עריות היו בכלל ונכרתו הנפשות

העושות וגו' שכתוב בפרשת עריות

(ויקרא יח): למה ילאת כרת באחותו.

דכתיב בקדושים תהיוש ואיש כי יקח

את אחותו וגו': לדונה בכרת ולא

במלקום. אם התרו בהן. ואף על גב

דנדה נמי נשנית באותה פרשה לדבר

שנתחדש בה נשנית להעראהש: אפינו

תימא רבנן היא. דאמרי מלקות

אלל כרת ואפילו אי הכא ליכא

למילף מינה שחלוקין על רבי

יז) [עי מוספות ע ז יז. ד״ה חלב פירושו סל מלא תמריס], ב) [עירובין פב:], ד) ודשאלמות למורים אימא ל) [בשחלתות נפורים היתה דאמימר], ה) [בשחלתות איתא לא שמיע לי תנא מיניה וכר], ו) ס"א, ו) [ברכות כח. וש"כו, ק) ובילה לו:ו. ע) שבת ס: קכד. קלו: בילה כח. לו: [חוקפתה פ"ח], י) [בילה כח: ע"ש], ל) [ב"ל אמר קרח], () [בילה כח: עתה מראשו. כך אתה נעשית מלך וראש בפומבדיתא ואינך שולח לו אלא וש"נו, מ) [בילה כ: וש"נן, דברים המלויין לכל: חוליה. מתיקא: כי נפקי מבי מר. כשינחתי מבית אדוני רבה לילך לבית (ג) אבא מרי בר ותום׳ פ"ל ותום׳ ב"ה פ"זו. מר הייתי שבע: לעי. קערות של ע) ומכוח כנו. ב) ומכוח כג: ע"שן, ל) ובמכות איתא מיני מאכל: דאיכסייא ללעא בחראי. 'נ בר ילחק], ק) [מכות יג: הייתי חפץ לכום הקערה אחריו. כל כג: כריתות ב:ן, ל) דף אכילה שלא כדרכה נקרא כוסס: יג:], ש) [ויקרא כ], ס) [יבמוח נד.], א) [ל"ל רווחה לבסימה שכיה. ריוח מלוי לדבר המתוק בתוך המעיים: מחלפי סעודתייהו. זה אוכל עם זה בפורים של שנה זו ובשניה סועד חברו עמו: הגהות הב"ח להבסומי. להשתכר ביין: וחיבסוס.

(ה) גמ' ומשלוח מנות חיש לרעהו רצה שדר כל"ל ותיבות ומתנות לחציונים ותיבות ותתמת מוביזרט נמחק: (3) שם מ"ט לא אתו רבען א"ל דלתא: (ג) רש"י ד"ה כי נפקי וכו' לבית מרי כל"ל וחיבת לבל נמחק: (ד) תוספות ד"ה כחן וכו׳ מדלח מפליג אלח במכשירין: (ס) ד"ה חייבי וכו׳ לדונה נכרת ולא במלקות

הגהות הגר"א [א] גמ' (ומתנות לאביונים) תא"מ (וכ"מ מרש"י דל"ג לה):

מוסף רש"י

י. דקשבא. מין תמריס (ע"ז רווחא לבסימא שכיח. כלומר המעיים שביה: כמומו המעיים מתרווחין לפנות מקום לדכר המתוק (ערובין פב:). היה עושה את יום כשבת הכפורים לתשלומין. המדליק גדים ביום הכפורים ומתחייב כרת פטור מן התשלומין כאילו הדליהו בשבת שהוא מתחייב בנפשו מיתת ב"ד. לתחומה בנפטר תינתו כ זי, דפשיט לן דפטור מלשלם כדכתיב (שמות כא) ולא יהיה אסון ענוש יענש, הא אם אסון יהיה לא יענש, שאף יוהכ"פ שמיחתו בידי שמף יוזכ פ שמינתנו ביני. שמים שנכרתים חייו ובניו, אסון הוא קרוי, שנאמר (בראשית מב) וקרהו אסון, הלכך פטור מלשלם ופסחיח עי"ש לב. וכתובות ל ושבועות לג.). הא מני. מתני' דמגילה, ר' יצחק היא. ולהכי האמר דודוו כרת בידי שמים ולא בידי אדם, אבל מאן דסבירא ליה ה.ט, מכנ נמן דטביו מ כיים דמלקות איכא בחייבי כריתות מודי לר' חנינא דנפטרו מידי כריתותן כיון שלקו, ואלטריך ליה לר' יוחנן לאשמעינן דחלוקין (מכות כג:). חייבי כריתות בכלל היו. כל חייבי כריתות של עריות נוייפי בניעות שנ ענייות בכלל היו דכתיב (ויקרא יח) כי כל אשר יעשה מכל התועבות האלה ונכרתו

המפסות וגר, ודמה הרחותו. לעצמה, דכמיב בקדושים חהיו ואיש אשר יקס אם אמומו וגר, לדוגה בכרת ולא במלקות. לכן שנה בכרת שלהן לותר שאין בהן עונש אלא כרת לבדו (שם יבה: רב אשי אמר אפילו הימא. מתני דמגילה, רבק: דאמרי אייני כריתות ישנן בכלל מלקות ארבעים ואפילו הכי מודו לרי תניא דנפטרו מידי כריתתן, ודקאמרת מיתה וכרת בידי אדם הוא, לא דמי, דה עיקר דדוגו בידי אדם. עיקר עונש של שבת בידי אדם דקאי בסקילה, ועיקר עונשו של יום הכפורים בידי שמים,